

Seat No. : _____

FB-105

February-2025

M.A., Sem.-I

402 : Sanskrit

Niruktam (नियतांश)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ સમાન છે.

Instructions : All questions carry equal marks.

(2) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

All questions are compulsory.

1. નીચેનામાંથી કોઈપણ બેનો અનુવાદ કરી સમજાવો : 14

Translate any **two** of the following :

(1) न निर्बद्धा उपसर्गा अर्थान्निराहुरिति शाकटायनः ।

(2) समामन्यायः समाम्नातः स व्याख्यातव्यः ।

(3) षडभावविकारा भवन्तीति ।

(4) व्यापतिमत्त्वातु शब्दस्य ।

2. નિપાતના પ્રકારોને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14

અથવા

2. નિર્વચનનાં સિદ્ધાન્તોને સમજાવો. 14

3. વ્યાકરણ અને નિરુક્તનો સંબંધ સમજાવો. 14

અથવા

3. નિરુક્ત અધ્યયનનાં પ્રયોજનો. 14

4. ઉપસર્ગો અર્થના વાચક છે કે ઘોતક - સમજાવો. 14
- અથવા**
4. इन्द्रियनित्यं वचनम् औदुम्बरायण इत्यादि - સમજાવો. 14
5. નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો : 14
- (1) નિઘંટુ કોને કહે છે ?
 - (2) અનર્થકા: મન્ત્રા: । આ મત કયા આચાર્યનો છે ?
 - (3) ગૌ: । શબ્દનું નિર્વચન કરો.
 - (4) હિરણ્યનામાનિ । શબ્દનું નિર્વચન કરો.
 - (5) અધ્વર્યુ શબ્દનું નિર્વચન કરો.
 - (6) સમુદ્ર શબ્દનું નિર્વચન કરો.
 - (7) આખ્યાત કોને કહે છે ?
 - (8) યાસ્કાચાર્યનો સમય જણાવો.
 - (9) વેદાંગ કેટલા છે ? કયા-કયા ?
 - (10) નામનું લક્ષણ જણાવો.
-